

בקיבוץ כפר מנחם

כסלו התשע"ו נובמבר 2015

(כנימי)

גיליון מס. 71

הנה הצעת מתנה

לקיבוץ איזם הולדתו

76 -ה

הקיץ האחרון היה נורא חם, ממש לא נעים ללכת בשבילים והמדרכות החשופים לשמש הלוהטת. כל הזמן. מחפשים צל. מה עושים? הרי קריר יותר בקיץ כבר לא יהיה, כולם מדברים וכותבים על התחממות גלובלית, די מדאיג. אז נפלה החלטה או רעיון- פשוט צריך לשתול עצים והרבה. מהון להון נמצאו עוד אנשים שרוצים לראות את הישוב שלנו עטוף יותר בצל וקרירות, שופע יותר ירק ועצים. נפגשנו ודיברנו, קראנו לעצמנו "עושים צל", ובררנו לעצמנו מה אנחנו רוצים חשבנו איך לממן את רכישת העצים, שתילתם והטיפול בהם. הרעיון הראשוני היה לצאת לציבור ולהציע תרומה של עץ לכל המעוניין ובמקביל גם לבקש תקציב מהמזכירות. תגובות של הרבה חברים שפנינו אליהם היו חיוביות ואף נלהבות, היו גם חברים שהביעו התנגדות לרעיון התרומות. גם בינינו היו חילוקי דעות. הדעה בעד רצתה שיתוף של חברי הקהילה על ידי תרומה ובעלי הדעה נגד חשבו שזוהי חובתנו של הממסד לתת את הסכום למטרה חשובה זו.

נפגשנו עם המזכיר -שלומי ומנהלת הקהילה-שולה והצגנו להם את התכנית שלנו, ואת הרעיון איך לממן את היוזמה. גם בפגישה זו הובעו דעות בעד ונגד מהלך של תרומות.

לשמחתנו, שלומי ושולה נקבו בסכום שאפשר לנתבו למטרה זו, סכום המאפשר רכישה ושתילה של כמות יפה של עצים בתור התחלה, ונתנו לנו את ברכת הדרך להמשך היוזמה. החלטנו, בשלב זה, לרדת מרעיון התרומות, בגלל התנגדויות ולהסתפק בסכום שהובטח לנו על ידי המזכירים.

סיירנו בקבוץ ביום קיץ לוהט והבנו היכן המקומות שבהם נחוץ לתת צל. נפגשנו עם אנשי התשתיות של הקבוץ והבנו איפה נורשה לשתול עצים. בימים אלה אנו מגישים למזכירים בקשת תקציב לצורך ביצוע היוזמה ומחכים לאישורם על מנת שנוכל להתחיל בשתילת העצים.

נמשיך לשתף אתכם, מעל דפי העלון, בהתקדמות היוזמה. אוזנו קשובות לכולכם. צוות "עץ וצל": אסף אוזן, מוטי דהן, חלי, צביה, יהודית.

הזמן הכי טוב לשתול עץ היה לפני 20 שנים
הזמן הבא הכי טוב הוא עכשיו.

פתגם סיני

מדיוני המזכירות – 20.11.15

להלן הנושאים שנדונו וטופלו ע"י המזכירות

1.קליטת בנים לחברות – בקיבוץ - התקיימה פגישה עם צוות הקליטה בה נדונו המהלכים הנדרשים להמשך התהליך. הוסכם, בהסתמך על חוות דעת משפטית, כי אפשר לקבל נקלטים ל"חברות מותנית", ע"י הקצאת מגרש לבנייה, ללא אישור לתחילת הבנייה ובכפוף למילוי כל הדרישות הכספיות המוטלות על מועמד לחברות.
לאור זה סוכם :

תהליך בדיקת המועמדים לקליטה לחברות :

- א.תזומן פגישה עם המועמדים לקליטה, להצגת מתווה הקליטה ובהמשך לשיחת קיבוץ ולקלפי.
- ב. תעשה, ע"י גורם מוסמך, בדיקה לבחינת יכולתם הפיננסית של המועמדים לקליטה לחברות.
- ג. תערך הגרלה להקצאת כל המגרשים המיועדים לשיוך [מבונים, לא מבונים, אשקוביות, וכו'], לנקלטים.
- ד. מיקום המגרשים – ייקבע ע"י מוסדות הקיבוץ, בהתאם לזמינותם ומספר המועמדים לקליטה לחברות.
- ה. צוות הקליטה יגדיר קריטריונים לגבי סדר העדיפות בקבלה לחברות, ולהגרת המגרשים.
- ו. המועמדים לקליטה יובאו לבדיקה ולאישור מקדים, של צוות הקליטה.
- ז. לא יובאו לדיון בצוות הקליטה מועמדים שיש להם חובות כספיים ו/או אחרים לקיבוץ.

2.יחסי אגודה – קיבוץ – הרחבה :

התקיימה, לראשונה, פגישה עם נציגי ההרחבה, יו"ר האגודה ומזכיר האגודה. הפגישה עסקה במורכבות מערכת היחסים בין שתי הקהילות, מתוך רצון למצוא את המשותף, למרות השוני הרב גילי והשוני במנהגים ובחיי היומיום. בין הנושאים שהועלו : פעילות מערכת החינוך, המחלוקת במימוש כספי הפיתוח, חיי התרבות לצעירים ולוותיקים, בעיות גינון ואיכות סביבה ועוד.
הוסכם : יש להמשיך להיפגש ולשוחח במגמה לגשר ולצמצם את הפערים ואי ההסכמות.

3.נושאים שוטפים :

- א. קו טלפון שני – מאשרים הקצאת קו טלפון שני לחבר, בתשלום, בהתאם ליכולת התשתית התקשורתית באזור המבוקש.
 - ב. מפגעים ציבוריים [חניות רכב, כלבים, רעש, ועוד] – לאחרונה התרבו פניות של חברים, על חניות כלי רכב במקומות לא מוסדרים, כלבים לא קשורים, רעש סביבתי מטריד ועוד.
- אנו פונים לנוגעים בדבר לנהוג כפי שמקובל בחברתנו ולחסוך מאתנו נקיטת אמצעים מחמירים.

ג. מכרזים לתפקידים – ייצא מכרז לניהול משרד הדואר, בתשלום, ע"י האגודה.

ניהול מערכת הבריאות בקיבוץ – המועמדת: ענבל שנהב.

ד. שינוי מערך חלוקת הגז – מסיבות בטיחותיות וכספיות, נבדקת האפשרות להעברת האחראיות לחלוקה וטיפול בציוד, לחברת הגז.

ה. גינון וניקיון סביבתי – לאור אי הנחת, אנו פועלים לתגבור צוות הגינון בעוד עובד שיופקד על הניקיון הסביבתי בשטחים הציבוריים בקיבוץ. ובבית הקברות. ו. ניהול בית הקברות – יזהר זלינגר נענה לפנייתנו והוא יהיה אחראי על הגינון ותחזוקת בית הקברות. בימים הקרובים נתחיל בניקוי הקברים ושיקום הכיתוב על הקברים.

ז. העברת המספרה וטיפול היופי למבנה הכיתה הדרומית, המספרה שמתפנה מיועדת למגורים.

ח. העברת משרדי התכנון והקרקעות – למשרדי המשק והקהילה במועדון, שעוברים לבית המוסדות המשופץ ["בית הדר"].

ט. גיזום עצים – התבצע במסגרת עבודות הגינון והתחזוקה וההערכות הנדרשת לקראת החורף.

י. פינת מחזור "מחודשת" הועברה ליד ביה"ס האלה והאשקוביות, לנוחיות המשתמשים.

יא. תמרור תחבורה בקיבוץ באזור הגנים, וביה"ס האלה- הנושא בבדיקה, במגמה לשפרו.

4. יעוד כספי הפיתוח - המופקדים במוא"ז יואב - התקיים דיון משותף של שתי הנהלות הקיבוץ [קהילה/עסקים] על ההצעה לאופן חלוקת התקציב בין צרכי ההרחבה וצרכי הקיבוץ לשדרוג התשתיות בקיבוץ. ההחלטה שהתקבלה תובא לידיעת הנוגעים בדבר.

*ונסייט בהרכת "מזל טוב", לקיבוץנו ביום הולדתו ה-76 ,
יומיק להתפתח ולהרחיב את שורותיו.*

שלומי שקד

והתחלת האור הוא בכ"ה בכסלו
שאז מתחיל האור להיתגבר
ולפיכך נעשה הנס בשמן
כאשר אותו זמן הוא מיוחד
להתחלת האור

תחילת האור שיוצא מן החשיכה
הוא בכ"ה בכסלו
כי בריאת העולם הוא בזמן
ששוה
היום עם הלילה

מאת: המהר"ל מפראג

76 שנים לכפר מנחם 6.12.1939-6.12.2015

סיפור על הסבתא/אריה סיון

אתה רוצה לדעת מה היה פה פעם במקום הזה?
לפני הכביש והבתים ואילנות הסרק?
חול היה פה פעם במקום הזה, חול בתולי
וסבתך הייתה הולכת פה מתחת לשקמה
וציפורים היו תוקעות מקוריהן בפרי הלא מוגן
ומציצות מעל ראשה את ציוצי המלחמה הנוראה מכל –
המלחמה על שטח המחייה.
וסבתך, עלמה תמה, חשבה לפי תומה
כי אלו הן סימפוניות מופלאות
לכבוד השחר הבוקע מחדש,
אולי אפילו לכבודה.
וזה הביא אותה להתיישב פה, במקום הזה –
ואת השאר אתה יודע, בוודאי.

* * *

מרכה ליום הולדתה - 76 קיבוץ כפר מנחם

נפלה לי הזכות לברך את קיבוצי ביום הולדתו ה-76, אני "הצוציק" שכבר מכנים אותו "וותיק".
שאת שנותיו הראשונות של הקיבוץ לא חוויתי, אבל זכיתי לשמוע על כך מהורי שהלכו לעולמם, ושידעו לאורך השנים להנחיל לי את הטוב והמיוחד שבחינו המשותפים, וכך מנסה אנוכי להנחיל לבני, ומקווה גם להספיק לנכדי...
אכן יצירה מופלאה היא הקיבוץ, שעבר עליות וירידות ותמיד ידע לאורך כל השנים לדאוג לחבר, ולפתח ולהרחיב את מקורותיו הכלכליים לרווחת חבריו.
לאחרונה התקיים דיון של הנהלות הקיבוץ על האסטרטגיה הפיננסית לשנים הבאות. דיון שגרם לי גאווה רבה על כך שבראש דאגותינו עדיין עומדת הדאגה לשימור מסגרת חיינו של ערבות הדדית, על מרכיביה החברתיים והתרבותיים, תוך

דאגה לצרכי וותיקי מייסדי הקיבוץ, שמירה על מערכות הבריאות והסיעוד, ותמיכה רבה במערכות החינוך של ילדינו, עתיד קיבוצנו.

גם הדאגה לשדרוג תשתיות היישוב [מים, חשמל, תקשורת, כבישים, גינון]. עומדת בסדרי העדיפות שלנו ובשנים הקרובות נשקיע כסף רב לשיפור איכות חיינו. ובכל זאת, מהם היעדים המרכזיים עמם אנו מתמודדים, היום, ונמשיך לעסוק בהם גם בשנים הבאות? לטעמי, זה בקליטת משפחות צעירות ושילובן במערכות חיינו, החברתיים, חינוכיים והכלכליים. תוך יצירת האפשרות לבנות את ביתם, לאלה הרואים את עתידם בקיבוץ, וכן, בהמשך המהלך לשילוב משפחות ה"הרחבה", שבחרו לגור לידינו, במסכת ההווה הקיבוצית, כאשר עדיין, יש בינינו, חברי הקיבוץ ותושבי ההרחבה, שלא הפנימו את המשמעות לחיים משותפים. כאן המלאכה בעיצומה והקשיים רבים ומורכבים, ויעבור עוד זמן רב עד אשר נהיה לקהילה אחת. עלינו להבין כי זו המתכונת הנכונה, היחידה והמתאימה לכולנו, וככל שנקדים בהשלמת המהלך ונפנה את מרצנו לעשייה משותפת ייטב לכולנו. אז מה שנותר הוא לברך ולקוות שבשנה הבאה, בעת שנציין את יום הולדת הקיבוץ ה-77, נוכל לומר שהתקדמנו כברת דרך, ונוכל לכוון ליעדים חדשים ומבטיחים.

שלומי שקד – יו"ר הקהילה.

מסיפורי המקום

קבוצת הסלע והבריחות מהקיבוץ

באמצע שנות הארבעים אנחנו קבוצת "הסלע" הילדים הראשונים של הקיבוץ, אורי הלבן, אורי השחור, דליה, עמירה, נחום, ואני. במהלך השנים הצטרפו אלינו גם ילדי חוץ, גדעון סרט, אראלה שבתאי ועוד כמה "ילדי גולה", צבי קרן, אברהם סלע ויענקל'ה סלע, שאימצו את שם הקבוצה כשם משפחתם. היינו בכיתה ב' או ג' עשינו הרבה מעשי שובבות, כן למדנו לא למדנו - זה לא היה כל כך חשוב.

אחד הבתים שלנו בתקופה של כיתות יסוד למשך כמה שנים היה הבית שהיום הוא המספרה ומכון הקוסמטיקה. בבית היו ארבעה חדרים ומקדימה מרפסת פתוחה. במשך השנים סגרו את המרפסת והיא הפכה לחלק מהבית. בית השימוש שלנו היה בית השימוש הציבורי, שמוקם די רחוק מהכיתה, הוא היה בור פתוח מכוסה בקרשים בהם היו חורים, לאחר עשית הצרכים היו מפזרים סיד. המקלחת הציבורית הייתה בקצה השני של הקיבוץ מול הבית שנקרא "כיתת אלומה". היינו שובבים גדולים ועשינו צרות רבות למטפלות שלנו. הצלחנו להבריח מטפלת אחר מטפלת. האירוע שגרם לכך שהחלטנו לעזוב את הקיבוץ היה, שיום אחד אחת

הילדות התחצפה אל המטפלת שלנו שולמית זיוי, שולמית כעסה עליה, ואנחנו כעסנו על שולמית. יצאנו מחדר האוכל (המספרה של אבנת), אספנו אבנים גדולות והנחנו אותן על יד הדלת. כולנו עמדנו והחזקנו את הדלת כדי שהיא לא תוכל לצאת, וצחקנו, מה זה צחקנו. שולמית פתחה את החלון קפצה למטה ונדמה לי שהיא בכתה. אם תסתכלו אל מאחורי הבית עדין ישנם שם אותם הסלעים והחלון די גבוה. שולמית יותר לא חזרה אלינו, למחרת לא הגיעה אלינו אף מטפלת, ואז החלטנו שאנחנו עוזבים את הקיבוץ. היו רעיונות שונים איך ולאן לברוח, אחד הרעיונות היה להיכנס לאוטובוס ולהסתתר מתחת לספסלים, הרעיון נפסל כי חשבנו שאלה שישבו על הספסלים יראו אותנו מסתתרים מתחת לספסלים שלפניהם. לבסוף הוחלט פשוט ללכת עד שנמצא מקום מתאים. פרסנו על הרצפה סדינים, לא ידענו לכמה זמן אנחנו מסתלקים לכן רוקנו את ארונות הבגדים חורף וקיץ, שמיכות, וממתקים שגנבנו מהתא הסודי בארון בו היו מחזיקים ממתקים שילדי החוץ היו מביאים. לקחנו גם כלי אוכל, צררנו הכל בחבילות ויצאנו לדרך עם החבילות על הגב, בדרך עצרנו על יד המטבח של גולדה, מטבח הילדים. זה היה צריך שעמד בצד הצפוני של המועדון. לימים כאשר שיפצו והגדילו את המועדון השטח של הצריף הפך לחדר של מרכז המשק. מחוץ לצריף היה ארגז גדול עם מכסים מפח שמתרוממים כלפי מעלה, היו בו תפוחי אדמה, בצלים, גזרים ועוד ירקות. מלאנו מלוא השקים ירקות והמשכנו במסע. הגענו עד לקצה הקיבוץ לצריף חדר האוכל החדש שהיה כבר כמעט מוכן, הוא עמד על מה שהיום הדשא שבין הסילו וחדר האוכל. היו בו כבר דלתות, עדיין בלי ידיות וממנו נשקף נוף רחב ופתוח. החלטנו שזה מקום נפלא להסתתר בו. מצאנו חלון פתוח השתחלנו דרכו, הכנסנו את כל הכבודה וגם כמה בוקסות (ארגזי עץ) קיפלו וסידרנו את כול הציוד בבוקסות, פרסנו את השמיכות על הרצפה התיישבנו מבסוטים עד הגג לנוח והתכוננו לשהייה ממושכת.

לא עבר זמן רב ופתאום שמענו צעדי הליכה של נעלים עם עקבים מטופפים מחוץ לחדר שלנו, לפתע שמענו שמישהו מרכיב את הידית לדלת, הדלת נפתחה ובפתח עמדה בשולקה (בת שבע). אחת שתים לחזור לבית הילדים. כך נגמר סיפור הבריחה מהקיבוץ, חזרנו בבושת פנים לכיתה.

אז התנדבה לעבוד איתנו מינדל, שהייתה מטפלת מצוינת, והחזיקה איתנו הרבה זמן יחסית. היא העניקה לנו חום וסבלנות. אני זוכרת אותה הולכת במרץ על המרפסת ושרה בקול "הי הי בחורים בחורים נחמדים הי הי בחורים בחורים נמרים" (נראה שהיא זייפה והשיר כולו היה בטון אחד).

כאשר אני נזכרת במינדל אני זוכרת שבילדותי בהדר היה לה כלב קטן, פליק היה לו שער ארוך בצבעי לבן וג'ינג'י כצבע שיערה של מינדל. מאד אהבתי אותו ויש לי גם צילומים איתו.

לא התייאשנו וכעבור זמן מה ברחנו שוב, הפעם בתמיכתו של משה דרורי, אבא של אורי השחור. הגענו עד לאמפיתיאטרון, שהיה שומם ומלא עשבים וקוצים יבשים. זה היה קצה הקיבוץ מצד מערב. היה בו רק מבנה קטן בנוי בחלקו מלבנים לבנות ללא גג, אותו בנינו אנחנו הילדים עם מיטק המורה שלנו. ושם הסתתרנו. הפעם כשהרגישו שנעלמנו צלצלו בפעמון שהיה תלוי על יד חדר האוכל ובו אספו את החברים לכול דבר ועניין, גם לארוחות. החברים התאספו ויצאו לחפש אותנו. כנראה שלבסוף משה רמז שכדאי לחפש גם בביתן הקטן, וכך מצאו אותנו. תם ולא נשלים.

בבית שלנו אחד החדרים שימש ככיתה. מיטק המורה החד פעמי ידע לנצל את השיגעונות שלנו ולהפכם לנושאי לימוד מעניינים. כמו למשל נושא האינדיאנים, הוא כתה לנו המנון "רומבא סנימני ראסה רומבא קוואי, הנקו נקו הצ'רקומבה הנקו נקו צ'רקומבה רומבא קוואי

אנחנו המשכנו בתעלולים שלנו ובמשחקים המיוחדים כשהבולט שבהם היה "הכפר", משחק של כל ילדי הקיבוץ שנמשך מספר שנים והוא בהחלט שווה סיפור נפרד ומיוחד מאד. מיטק ניצל את המשחק הזה דרכו לימד אותנו חשבון על ידי שיצרנו כסף, תמך בעיתון הכפר אותו כתב נחום שור, ועזר לנו בהכנת גינות שהניבו ירקות ואבטיחים.

ראוי לציין ש 70% מילדי קבוצת "הסלע" נשארו בכפר מנחם, האחוזה הגבוה ביותר מכול הקבוצות עד היום, היינו 11 ונשארו 7, בינתיים כבר נפטרו ארבעה: אראלה, יענקלה, נחום וצבי קרן.

נירה שויאר.

*אמי ויוסי עפרה ורון וכל המשפחה
בפכות חמות אהולצת הבית והנכדה אמה.*

דבורה ואבנר קוזוינר,

ראש פינה,

אוקטובר, 2015

לנדב ואוכמה אבירם, כפר מנחם, בברכה רבה.

הטלפון בביתנו צלצל והקול בצד השני היה מהוסס משהו

- הגעתי לבית של אבנר קוזוינר? אני. מכפר מנחם...

אשתי שענתה לשיחה שאלה מיד: אתה נדב אבירם?

-כן, ענה נדב, מופתע, את זוכרת?

-בודאי, אתה והסיפור הזה הם חלק נכבד מנרטיב הסיפורים המשפחתיים

המסופרים אצלנו זה שנים... כמה זמן עבר מאז? כמעט עשר שנים...

כן... נכון... אישר נדב.

לפני כעשר שנים, שבת של פסח, ביקרנו בכפר מנחם במטרה לפגוש את נדב

ו,להוכיח, קבל משפחה וילדים, שהסיפורים מלפני שישים שנה הם לא בידיון ולא

אגדה. הפגישה לא היתה מתואמת מראש וגם לנו וגם למשפחת אבירם היו

תוכניות נוספות לאותו יום. הספקנו רק להפגש ולהתוודע והשאלה הראשונה שנדב

שאל את אבנר היתה: "אתה היית העגלון?" החלפנו מספרי טלפונים והבטחנו

שביום מן הימים עוד נפגש... עכשיו הם בראש פנה בנופש, וישמחו לבקר בביתנו.

למחרת הגיעו נדב ואוכמה, כפי שנקבע, וסיפורי הזכרונות קלחו שעות ארוכות....

בשנת 1942, אני בן 17, חבר בהגנה, עובד במשקנו החקלאי ומגוייס כנוטר למשטרת

הישובים העבריים, כמו כל בני גילי. עבודה במשק, שמירה על הישוב והרכוש בראש

פינה ובגליל.

בקיץ 1942 נשלחתי כנוטר מגוייס, לעזרת קיבוץ עמיר בעמק החולה, שהיה בשלב

בניית בתי הקיבוץ במקום הקבע..חלק מאנשי הקיבוץ התגורר במחנה ארעי של

אוהלים וצריפים, ליד קיבוץ להבות הבשן, למרגלות הרי הבשן, ממזרח, היום –

רמת הגולן, במתחם שנקרא חיאם-אל-ואליד

נשלחנו שני נוטרים, מתחנת הנוטרים בראש פינה, שהיתה גדולה ומרכזית הגליל

העליון.

באחד הלילות, אני, כנוטר, מקבל בתחנת הנוטרים במקום, ממרכז הקיבוץ, את

רשימת השומרים בלילה,ומחלק לכל שומר רובה אנגלי ברישיון מהתחנה.

הישוב הארעי מגודר עם שער ושומר. מחץ לגדר שדה תירס של הקיבוץ.. סוף הקיץ, התירס בשל, הקלחים נקטפים בידיים לערמה, מובלים בעגלה וטרקטור לתוך המחנה ושם נדושים לגרעינים.

במרחק של 1 ק"מ ממזרח, בשיפולי הגולן הסורי יושב שבט אל-פאדל, שבט בדווי-כורדי גדול, בראשות האמיר פאעור, שיחי גדול וידוע. אין גדר, אין סימני גבול, ביצות החולה הם הגבול. בקיץ שטח הביצות קטן וניתן להגיע ביבש ובקלות עד שדה התירס..

באתו לילה יוצא אחד השומרים מחץ לגדר לשמור על ערמות התירס. כשהוא מגיע קרוב לערמה הוא מבחין בדמות שחורה אוספת תירס ומכניסה לתוך עבאיה גדולה הפרוסה על הארץ. הוא יורה יריה אחת וחוזר למחנה. למחרת בבוקר כאשר החברים יוצאים לקטוף ולאסוף את התירס. הם רואים בדווי שוכב הרוג על האדמה אוחד בידו את העבאיה מלאה תירס.

מעדכנים את המשטרה ונערכת חקירה. במקביל מגיע מפקד ההגנה האזורי ומגבירים את השמירה והביטחון. החשש מפני נקמת דם גדולה כי שבט הפאדל הסורי השכן הוא גדול וחזק. מיידעים את עורך הדין של ההגנה באזור הצפון, יעקוב שמשון שפירא, לימים שר המשפטים במדינת ישראל, ובהמלצתו מנסים המוכתרים החשובים של הקיבוצים בצפון להיפגש עם המוכתרים החשובים של הבדווים בסביבה ולהגיע לסולחה עוד לפני תחילת המשפט. היומן של חלוקת הנשק "נעלם".

וגם אני שחלקתי את הנשק, הייתי חייב "להעלם", עד שהעניין יירגע.

וכך, אני מתפטר מהנוטרות ונשלח למקום המרוחק מאוד מראש פינה שבגליל לכפר מנחם ומצטרף למחלקת הפלמ"ח במקום. כשבאים מהמשטרה לביתנו לחפש אותי לחקירה אומרים הורי "הבחור לא בבית, לא יודעים איפה הוא".

אני מגיע לכפר מנחם באוטובוס דרום יהודה עם המוכתר של קיבוץ עמיר, ומתקבל על ידי איש ההגנה במקום. דוד קרון. לימים הצטלבו דרכינו שוב בשירותינו בצה"ל בשנות המדינה הראשונות.

אני מקבל מטה ומזרון קש במאהל מחלקת הפלמ"ח. גרתי באוהל עם חברי הפלמ"ח עלי בן צבי ויגאל וייסמן. עלי, בנו של יצחק בן צבי, שהיה לנשיאה השני של מדינת ישראל, היה ממקימי קיבוץ בית קשת ונהרג במלחמת העצמאות. יגאל התנדב לפלמ"ח, בן למשפחה מיוחסת ממצרים, היה בעלה של הפסנתרנית פנינה זלצמן.

כשמזכיר הקיבוץ שואל אותי במה אני יכול להשתלב בסידור העבודה, עניתי שאני יודע לחרוש עם פרדות. טוב, אמר, אז תקבל זוג פרדות ועגלה. ואתה תהיה העגלון. אני אוהב את הפרדות והן אוהבות אותי כי נתתי להן מנות שעורה מוגדלות

ונשמעות לי לכל משיכת מושכות. עבודה בפלחה, הובלת זבל ובעבודות עפר בתוואי הכביש שנשלל אז, שיחבר את כפר מנחם לכביש הראשי, ליד הכפר הערבי מסמייה, כ-5 ק"מ מהקיבוץ.

באחד מימי ראשון של חודש אוקטובר 1942, גשמים חזקים, וסידור העבודה שלי היה להוביל בעגלה את מזכיר הקיבוץ מוטס (מתס) ועוד חבר, ואת חנקה, בהריון בסוף חודש תשיעי, לבית החולים "הדסה" בתל אביב שם, היא אמורה ללדת. יצאנו ב-6 בבוקר, גשם, בוץ, בדרך העפר, עד מסמיה שעל הכביש הראשי, משם אמורים לעלות על אוטובוס דרום יהודה ולהמשיך לתל אביב, ואני עם העגלה והפרדות לחזור לקיבוץ. כל הדרך ירד עלינו גשם שוטף. הגענו למסמיה כעבור שעה. בינינו ובין הכביש הראשי זורם נחל מסמיה, שכל הקיץ היה יבש וחציתי אותו לא פעם, אבל עכשיו היה מלא עד גדותיו בזרם חזק ושוטף כ-15 מ' רוחבו. הפרדות כבר על שפת הנחל ואני שואל את מוטס: מה עושים? והא אומר, תנסה לעבור דרך המים לגדה השנייה. אני מסתכל על חנקה שישבה בשקט מכוסה מעיל גשם גדול, מכוונת בעצמה ומתפלל שנעבור בשלום. הפרדות ממושמות לי ואני קורא "קדימה!" והן נכנסות לנחל ולמים הגואים וזורמים עד שמי הנחל מציפים את העגלה ואת רגלינו. אני והפרדות פועלים ברגע זה, אינסטקטיבית, אני צועק אל הפרדות, הן מבינות אותי, וממרכז הנחל אני מושך את הרתמות של הפרדות חזק שמאלה עם כיוון הזרימה ועושים חצי פרסה וחוזרים ועולים לגדה המזרחית ממנה באנו. זה נמשך דקות ספורות, שנדמו כמו נצח. מוטס לוחץ את ידי וכולנו שותקים ונרגעים.

לדי הכפר מסמייה עומדים בגדה השנייה רואים את המתרחש וצוהלים משמתה. הגשם נחלש מאוד, אנחנו והפרדות נחים כרבע שעה. בעצה אחת עם מוטס אני נוהג את העגלה לאורך גדת הנחל, מגיעים למקום שנראה יותר שטוח, הזרימה הולכת ונחלשת, מחכים עוד רבע שעה ומחליטים ועוברים בקטע זה לגדה השנייה. הגשם שוב יורד, אנחנו עולים לכביש המוצף מים. אחרנו את האוטובוס ואנחנו נוסעים למושבה גדרה. בדרך רואים את מחנות הצבא הבריטי, אוהלים מוצפים, וזרמי מים על הכביש. שלושת הנוסעים שלי יורדים בתחנת האוטובוס בגדרה וממשיכים לתל אביב. אני עולה למושבה לחצר של אחד האיכרים, שאצלו באורווה משאירים בדרך כלל, את הפרדות והעגלה, כשיש נסיעת המשך, מתיר את הפרדות ונותן להן מנה גדושה של אוכל ושתיה, גם אני נוסע באוטובוס הבא לתל אביב, לחדר השכור של כפר מנחם, מתרחץ, מייבש את הבגדים וישן עד שש בערב. מוטס מגיע ומספר שלקח את חנקה לבית החולים, ושם, אחרי זמן קצר, חנקה ילדה בן. שמחתי מאוד. מוטס ואני חגגנו בארוחת ערב ובהצגה ב"הבימה" וחזרנו לישון בחדר.

למחרת בבוקר , שמיים כחולים ובהירים, שמש נהדרת, יום נפלא אחרי הגשם.
מוטס הולך לענייניו, אני נוסע לגדרה, נפרד מן האיכר וחוזר עם העגלה והפרדות
לכפר מנחם. נחל מסמיה , במקום שכמעט עמדנו לטבוע בו אתמול ריק ממים, קצת
בוץ שמתייבש בשמש.

בקיבוץ כולם שמחים להולדת הילד נדב. ואני חוזר לעבודתי כעגלון.
כעבור כשלושה חודשים בכפר מנחם, אני מקבל הודעה מהבית בראש פינה שאני
יכול לחזור. השנה כבר 1943.
נפרדתי בשמחה מכל החברים ומכפר מנחם שהיה לי בית בתקופה האחרונה עם
קשרי עבודה וחברה טובים ויפים.
במסיבת חג חנוכה, באותו החורף בכפר מנחם, שמחה וריקודים, ניגש אלי מוטס
ונותן לי שעון יד חדש ומכריז במסיבה שזו מתנת פרידה לאבנר במקום שעון היד
שלי שנעלם כשניסינו לחצות את הנחל בשיטפון הגדול.
ישבנו כפי שנקבע, בביתנו בראש פינה, נינוחים, חוזרים על סיפורים של למעלה
משבעים השנים שעברו ואז נכנסה בתנו יעל, שגרה עם משפחתה בקרבת רחוב
ועודכנה על הביקור, ראתה את האורחים ושאלה בחיוך ובקול של מנחה טכס: נו,
ואיפה הרך הנולד? וכולנו צחקנו צחוק גדול.....

*אָרַם בֶּן חוּרְיָן בְּרִכּוֹת חַמּוֹת עִם הַשְּׁחִיפּוֹת מִצְהַר
נְחִיטָה רִכְבָּה בְּאַצְרֵיחֹת וּהַתְּעִיבֹת מִוִּצְלַחַת.*

*אַרְצוּ! אַרְצוּ! אֶמְרִית וַיּוֹבֵל וְכָל הַמַּשְׁפָּחָה בְּרִכּוֹת חַמּוֹת
אֶרְוֹלֶצֶת הַהַת הַנְּכִיבָה וְהַנִּינָה יֵאֱלָה.*

באוקטובר ירדו 87.5 מ"מ גשם כן ירבו.

מן הארכיון:

מתוך מאמר מערכת ב- 16.6.42 :

כמעט תמיד אנו שקועים בחיי היום יום. לפעמים אנו עומדים בלי כח לפני מכשולים שהמציאות מעמידה לפנינו, אך הן דרושות דקות שנתעלה, כעולים על פסגת הר גבוה ולהשקיף על החיים הפרושים לפנינו.

בראשית היה חזון. מתוך להט ליבנו חצבנו לנו את הדמות העתידה, הבונה ולוחמת של חיים חדשים. המגמה הייתה – להתחדש ולחדש פני תבל. לא להישאר אבירים מתי-מספר, אלא להיות חלוצים העוברים לפני מחנה גדול ההולך אחרינו. כבר אז ידענו: אוונגרד שאינו צמוד להמונים חדל להיות אוונגרד.

הרעיון הקיבוצי שלנו מושתת על שתי אבני יסוד – על הדוגמה האישית של כל פרט לחוד ושל הכלל ביחד ועל המהפכנות הפוליטית הקונסטרוקטיבית בחיי העם והמעמד. הרעיון הקיבוצי נדון לכליה, אם אחד משני יסודות אלו יתערער.

הביאה לדפוס: אורה דביר

אנחנו חיים היום במציאות שאין בה להט, מקום החזון הצטמצם ואיננו רואים את עצמנו כאוונגרד.

הקיבוץ המתחדש יצר מציאות חדשה והעלה סוגיות חדשות ואנו מתמודדים עם אורחות חיינו.

3 סוגיות נראו לי מאפיינות את הדילמות של מציאות חיינו בשנת תשע"ו:

*היחס בין שקולים חברתיים-קהילתיים ושיקולים כלכליים.

*איך חיים במציאות שבה רווחות קבוצות מנוגדות אינטרסים?

*איך חיים עם ניהול ע"י מנהלים שאינם חברי קבוץ?

הצגתי את הסוגיות בפני 4 חברים שבחרו איך לענות.

יגאל ברק

*החיים עם מנהלים שאינם חברי קבוץ:

אנחנו חסרים אנשי מינהל מקומיים, בשטח החברתי והכלכלי כאחד ועובדה זו מובילה את הקבוץ לתרבות ניהולית אחרת, מאשר הייתה נהוגה עד היום.

מחד, זה מגדיל את אפשרויות הבחירה של ממלאי התפקידים, שלא חייבים להיבחר רק מבין חברי הקבוץ, שלא תמיד יש ביניהם מתאימים. מצד שני, השיקולים המנחים את המנהל החיצוני, הם לא תמיד זהים לשיקוליו של חבר הקיבוץ.

אין ספק, שאין היום כמעט מנהלים מתוך חברי הקבוץ – זו בעיה מכבידה ותכביד בעתיד על תרבות הניהול של הקבוץ.

* החיים יחד במציאות, שקיימות בה קבוצות מנוגדות אינטרסים : בתהליך המעבר מהקבוץ השיתופי הקלאסי לקבוץ המתחדש יכולים לעלות ניגודי אינטרסים נוספים על אשר היו בקבוץ השיתופי. מדובר בעיקר ביצירת פערים כלכליים חברתיים בין החברים.

ידוע גם בחברות אחרות, שפערים כלכליים- חברתיים גדולים (פערים בגובה השכר) יוצרים ניגודי אינטרסים מובנים ומתחים חברתיים קשים. אי טיפול, או השלמה עם מצבים כאלה, יביאו בעתיד לשינוי מרחיק לכת באופי החברה שאנו מקיימים היום. אם נרצה לשמור על אופיו המיוחד של הקהילה שלנו נצטרך לטפל בבעיה בדרכים שונות בכפוף להשלמה שהקבוץ בחר בדרך זו.

קיימים ניגודי אינטרסים נוספים, שנוצרו בתהליך שיוך הדירות, שיוך ההון, הקליטה ועוד, צריך לדאוג שגם אוכלוסיות מיעוט לא תפגענה מהשינויים שנעשו. *היחס בין שקולים חברתיים קהילתיים ושקולים כלכליים :

המערכות הכלכליות הקיימות בקבוץ, או שיהיו בעתיד מוקמות בעיקר לרווחת חברי הקבוץ. לכן, המטרה העיקרית של קיום המערכות היא הגדלת הרווחה (רווחה היא מכלול פעילויות, אשר מתקיימות).

כמובן, שהפעילות הכלכלית צריכה להתנהל באחריות, תוך ראייה ארוכת טווח ולא לקיים פעולות שונות, אש לפעמים הן לטובת החבר, אך מסכנות את המערכת לאורך זמן.

נראה לי, שהיום המערכת החברתית בקבוץ לא מספיק חזקה ולא תמיד מצליחה לשמור על האיזון הנכון בהקצאת משאבים, או בבניית תהליכים אשר מאזנים את שני הסקטורים – החברתי והכלכלי.

סוזי אפרתי

* לשאלה איך מסתדרים עם ניהול ע"י אנשים מבחוץ :

אין לנו כוחות מתוך הקבוץ, שרוצים/יכולים לנהל את הקהילה או המשק שלנו. היו שנים שרבים מצעירנו עזבו כי לא ראו עתיד ואפשרות לצמוח בקבוץ של אז שהיה עדיין "שיתופי". הביטוי "כל אחד לפי יכולתו וכל אחד לפי צרכיו" מזמן לא היה נכון. לא ראינו ולא יכולנו לראות מה יביא לנו העתיד- שבלי דור המשך אין תקומה למקום. וזה קרה לא רק אצלנו אלא ברוב הקבוצים. עד שהתחלו לנסות ולהחזיר את הדור הצעיר - אלה התבגרו, למדו מקצוע, התבססו במקומות עבודה – ועכשיו

לך תשכנע אותם לוותר על כל הישגיהם ולהסכים לנהל עסק כל כך מסובך ומתסכל כמו קהילה קיבוצית או משק קיבוצי – בביתך!

את זה רואים בענפים ובקהילה כאחד. מלבד מפעל המתכת אין אף ענף שמנוהל ע"י חבר. היוצא מן הכלל הוא ענף המזון שראוי לכל שבת. לכן אין לנו ברירה, אלא לקחת מנהלים מקצועיים מבחוץ. לי אישית אין עם זה שום בעיה – לדעתי עדיפים בהרבה בעלי מקצוע והשכלה ספציפית מאשר סתימת חורים עם אנשים לא מתאימים.

אשמח אם ימצאו חברים ו/או תושבים שברצונם להשתקע בקיבוץ, שיכולים לנהל אך לא רואה אותם באופק.

ברור שאחד המחירים הוא שההנהלה היא טכנוקראטית והשיקולים הם לרוב כלכליים בלבד. ניהול הקהילה זו עבודה קשה ואפילו מנוכרת, היא נעשית ביעילות ומקודמים תהליכי השינוי, אבל לא מספיק להתייחס רק לצד הכספי, מתבקשת התייחסות אישית לחברים.

*לשאלה על היחס בין שיקולים חברתיים-קהילתיים ושיקולים כלכליים:

בעיניי לנושא הכלכלי יש חשיבות עליונה – משם יבוא הקיום שלנו בעתיד. אישית חבל לי שהדיווחים של מרכז המשק לקוניים ביותר ולרוב כלל לא מובנים לחבר מהשורה שאין לו כל חיבור לנעשה במשק. לדוגמה: סככת הפרות החדשה ברפת שיום אחד פשוט התחילה להבנות מול עינינו המשתאות, ללא כל מידע שזה הולך לקרות – מה זה היה אם לא זלזול תהומי בחברים? ואני לא חושבת שבמציאות של היום צריך לשאול את החברים אם לבצע פרויקט מסוים או לא – אבל אפילו לא ליידע? (של מי בעצם הקבוץ הזה? שלנו או של המנהלים השכירים?)

בעיניי החברתיים-קהילתיים אני לא מעורבת, שנים רבות אני חיה לי די בצד ומתוך בחירה. אולם היום, כאשר דקלה ומשפחתה בחרו להצטרף לכפר מנחם, ומטבע הדברים אני מגיעה די הרבה לגבעת הילדים, אני מאושרת לראות את העשרות הרבות של הילדים והוריהם הצעירים מתרוצצים שם. יש הרגשה של המשכיות תוססת, לא מורגשים שם הבדלים בין קבוץ והרחבה, הילדים מבקרים אלו אצל אלו ואפשר להניח שתוך דור ייפסקו המלחמות ויהיה כאן שקט.

דאגה אחת שיש לי היא הזלזול בנושא המחזור והשמירה על איכות הסביבה. פינות המחזור אומנם השתפרו, אבל מודעות הציבור ושיתוף הפעולה לוקים מאוד בחסר. אנשים לא מצליחים להטריח את עצמם להביא את הפסולת שלהם למקומות הנכונים, ואין לי מושג מה מפריע להם. אני גם לא רואה כל פתרון לבעיה הזאת – הרי לא נתקין מצלמות, והנו-נו-נו במילא לא יעזור.

שלומית הורביץ

*היחס בין שקולים חברתיים-קהילתיים ושקולים כלכליים :
אני רואה, שיש היום הסתגרות בבית, שיש פחות קהילתיות. למשל, בשנה האחרונה
השתתפות בפעילויות "אצלנו בחצר" הייתה מוגבלת למדי.
אני, שאין לי ילדים קטנים, לא מרגישה צורך לבוא לחגים של הישוב ואני חוגגת את
החגים רק במישור האישי-משפחתי, ולמרות זאת חסרה לי קהילתיות.
את המשאבים צריך להשקיע בשני התחומים – לא לוותר על הקהילתיות ועם זאת
לדאוג לפרט.

חדר אוכל מוכיח את עצמו בצורה ללא תקדים, הוא שומר על הקהילתיות ואני
מקווה שתשמר מסורת יפה זו. התערוכות של יצירות החברים, שנעשות בחדר
האוכל גם הן יפות. אני חושבת, שגם הפעילות שאנחנו עשינו – "אצלנו בחצר"
הייתה טובה ורלוונטית, היום כבר לא.

*החיים יחד בקהילה, שבה קבוצות מנוגדות אינטרסים :
בקהילה יש הרבה קבוצות אינטרסים. לפי דעתי, צריך להתחשב בקבוצות
האינטרסים השונות ולהיענות באופן מאוזן לצרכים השונים. צריך לא לוותר על
ההוגנות והערבות. לצערי, לא בטוח שזה קורה ויש בשטח עיוותים.
*ניהול חיינו ע"י מנהלים חיצוניים :

אני בעד ניהול הקבוץ ע"י מנהלים מבחוץ. אני חושבת, שצריכה להיות הפרדה
רגשית בין ממלאי תפקידים רגישים, לבין חברי הקבוץ, כי מאוד קשה לחיות
במקום, שבו אתה צריך לקבל הכרעות, שהן לא תמיד לרוח החבר(ים) הנדון(ים).
מנהלים מבחוץ הם לרוב מקצועיים וענייניים ובין שיקוליהם לא נלקח בחשבון
המרקם העדין של היחסים שלהם עם החברים והם לא צריכים להיפגש בחיי היום
יום עם החברים שעל גורלם הם מחליטים.

איך חיים בקהילה בעידן פוליפוני ? מאת: אסף אוזן
"הסר אפוא בן אדם בקבוצה את עיני הזכוכית מקרבך. פתח את מבטך על חברך
היושב למולך אל השולחן המשותף. פתח נא עליו את מבטך, החי, החם, האנושי"
(דוד מלץ 1985)

קהילה, כך ידוע, מורכבת מסך כל חבריה וחברותיה. לאורך ההיסטוריה קהילות
שונות, כל אחת על פי דרכה, נוצרו מתוקף אמונות משותפות, ערכים, מראה
חיצוני, קשר דם וכולי. רוח הקהילה לעולם עמדה מעל לכל פרט.
את הקהילה נהגו לתחזק באמצעות אופני התנהגות משתנים, כאשר אחת הטכניקות
הנפוצות היתה קיום מפגשים תדירים ואף יומיומיים של כל חברי הקהילה, מפגשים

הידועים לנו עוד מתקופות קדומות ככינוס סביב מדורת השבט. מטרת הכינוס המשותף לשמר את הנרטיב המרכזי שעל בסיסו הוקמה הקהילה, באמצעות טקסים, ריקודים, סיפורים וכו'. סביב למדורה נשא דברים המנהיג שהיה אף הוא כחלק מפרקטיקת השימור והיווה טכניקה גשמית לרעיון הרוחני. את מדורת השבט הנאו- מודרנית של תקופתנו אנו מכירים כמהדורת השבט, הלא היא מהדורת חדשות הערב בטלוויזיה, שאגב גם היא נפתחות בקול תרועה גדולה (בדומה לתופי הטם טם השבטיים) כמו מזמינה את כולנו להפסיק את הפעילות השגרתית ולהתכנס בסלון.

אז מדורת השבט עדיין בוערת מאז ועד היום. מצד אחד זה מעיד על רצון של בני האדם לחיות כקהילה משמעותית, לצד זאת, נראה שרעיון הקהילה התפרק ורושש מתוכן כבר מאמצע המאה הקודמת. אין מנהיג אחד ואבסולוטי, הטקסים והכינוסים הפכו מנוכרים ומעורבים באינטרסים אישיים ("מה יוצא לי מזה?") ונדמה שאת הסתירה הזאת אנו חיים עד היום. כלומר אנו רוצים שייכות קהילתית חברתית אבל לא על חשבון האינטרסים הפרטיים שלנו. בגדול זו תמונת המצב הן ברמה האוניברסלית והן ברמה הפרטיקולרית בקהילה שלנו בקיבוץ כפר מנחם.

לאן נעלמה האסיפה?

מה עושים, או איך ניתן להגיע לאיזון בין הרצון להשתייכות לקהילה לבין האינטרס הפרטי? התשובה לכך, אומר בצניעות, היא עוד ועוד מעורבות. יותר ויותר חברים ותיקים וצעירים הפכו למעורבי ספה – כאלה שמדברים בין כותלי חדרם ואנשי שלומם ולא יוצאים ל"כיכר העיר" לחוש ברוח המשתנה. ככל שנהפוך לפרודות חברתיות כן יגדלו האינטרסים האישיים ויוצר מגוון רחב של קולות כך שכל אחד ימשוך לכיוון שלו ואף אחד לא יקבל דבר. בין שמדובר על אופן הקליטה, בשיוך דירות, בשיקול הכלכלי מול החברתי, באופן ניהול הקיבוץ בידי גורמים חיצוניים וכו'. חשוב לזכור שבעיות גדולות נוצרות לא על ידי הדברים אלא על ידי בני אדם. זו קריאה, להשיב את האסיפה אל מרכז חיינו. פגישות ושיחות משותפות, מעורבות של כלל החברים, אלה ייצרו בראש ובראשונה מפגש חברתי, נוסח "חוזרים אל מדורת השבט", ומעבר לכך יצורו של רב שיח, באמצעותו ניתן יהיה להבנות דרך חדשה וטובה. רק דרך הצגת הדעות והרעיונות השונים לדעתי ניתן יהיה לגבש את הדרך הנכונה לכולנו. אסיפת החברים והחברות לטעמיה היא העוגן שכה חסר כיום לזהות הקהילה בכפר מנחם.

ולסיום ברצוני לברך את הקיבוץ לשנת ה'76 לקיומו. שנה זו היא הופכית לגיל המדינה וברוח זו ברצוני לאחל לכולנו את ההופכי למתרחש במדינתנו ולהוות דוגמה באמצעות כל מה שאנושי ויפה בקהילת כפר מנחם. מזל טוב.

מטה הדיור מבין כי יש לעדכן את מספר הדירות בקיבוצים

באוגוסט האחרון הגיש קבוץ מעגן מיכאל עתירה לבג"ץ בטענה שהמדינה מתעלמת מצרכיו ואינה ממלאת את מחויבותה לעדכן את לוח 2 – הלוח בתוכנית המתאר הארצית שקובע לכל קיבוץ ומושב בישראל את מכסת יחידות הדיור המותרות לו. במעגן מיכאל נתקעו על מכסה של 600 יחידות דיור, ולמרות הגידול הטבעי של הקבוץ ורשימת המתנה ארוכה של בני קבוץ שביקשו לחזור ולהיקלט בו, הקבוץ אינו יכול להרחיב את היקף הדירות בתחומיו, בשל אותה התנגשות עם תמ"א 35. בעתירה טען הקבוץ, כי למרות חובת העדכון של הלוח בכל 4 שנים, המדינה נמנעה מכך גם ב- 2009 וגם ב- 2015. היות שבקבוץ ביקשו להגדיל את מספר הדירות ל- 900, הם נאלצו לעתור לבית המשפט.

כעת הבינו במטה הדיור כי אין ברירה אלא לעדכן את מספר הדירות בקיבוצים ולאפשר את גדילתם גם במענה לצורך בהגדלת מספר הדירות ברמה הארצית. על כן החליט יו"ר מטה הדיור אביגדור יצחקי על הוספת כ – 4500 דירות ל- 35 קיבוצים...

ועדת המשנה לנושאים תכנוניים עקרוניים אישרה את התוכנית וב - 3.12 תגיע גם לאישורה של המועצה הארצית של המינהל ולבסוף תידרש לאישור שר האוצר.

באם תאושר התוכנית תאושר לכפר מנחם תוספת של 50 יחידות דיור סך הכל 450 יחידות דיור.

בהמשך המאמר סקירת הגידול של הקיבוצים הגדולים ותגובות לתוכנית. מתוך: הבנים החוזרים מתכוננים לבתים חדשים בקיבוצים. מאמרו של דותן לוי מה -19.11.15 בכלכליסט.

קישור למאמר המלא: <http://www.calcalist.co.il/articles/0,7340,L->

[3673880,00.html](http://www.calcalist.co.il/articles/0,7340,L-3673880,00.html)

ועד ההורים המרכזי – בית ספר האלה

נובמבר, 2015

קול קורא לחברי כפר מנחם,

לפני שנה הנהגנו פרויקט מדהים ושמו 'הורד וסע':
בכל בוקר מגיע תורן אחראי - הורה ו/או מתנדב הפותח את דלת המכונית ועוזר לתלמיד לצאת מהרכב אל המדרכה בבטחה.
באופן זה נחסך זמן להורים בחניית הרכב, יציאה ממנו והורדת הילד. החשוב מכל-
נשמרה בטיחות התלמידים.

פעילות זו מתקיימת כל יום בין השעות 08:00-07:30 באיזור כניסת בית ספר 'האלה' בשל מספר כלי הרכב והאוטובוסים העוברים שם ויוצרים מציאות מסוכנת.

תפקיד התורן:

הגעה בשעה 7:30.

עמידה ברציף הורד וסע, פתיחת הדלת לילד וסיוע לתלמיד לצאת מהרכב אל המדרכה בבטחה.

סיום בשעה 8:00.

ועד ההורים פונה אל ותיקי הישוב להשתלב ב'סיירת הורד וסע' ולהתנדב בפרוייקט חשוב זה.

כל מי שרואה עצמו שותף ומעוניין לקחת חלק מוזמן לפנות אל חלי זלינגר בטלפון:

052-2218063

תודה,

ועד הורים בית ספר האלה

דווח מהבניין

בבית הבנים בוצעו 2 קווי ניקוז למי גשם. ביטלנו קווים שהזרימו מי גשם לתוך מערכת הביוב והיו גורמים להצפות בחלק התחתון של המבנה ועכשיו הניקוז מזרים את המים משני צדי מגרש הספורט בצורה חופשית.

אנחנו עוד צריכים לשפר ולקבע את קצה הצנרת, כמו כן יש צורך בעתיד לבצע אספלט באזור החפירות.

בנוסף חשפנו בריכת ביוב שהייתה מתחת לדשא והגבנו אותה לגובה מתאים, בריכה נוספת קיבלה טיפול דומה.

באזור כתת "אלומה" (המשתפצת לבית מוסדות) וביתם החדש של חגית ואיתי בוצע קו ביוב חדש מהחלק הדרומי של בית המוסדות – לאורך החלק הצפוני ואחר כך המערבי של בית חגית ואיתי, עד לבריכה שיורדת לכיוון בית הבנים. הבריכה הנ"ל לא הייתה מאוד פעילה בזמן האחרון והצטברו בה שורשים שדורשים עבודה נוספת בקטע מסוים. בעתיד הקרוב ינקז הקו הזה את בית המוסדות ואת כל הבניה של הבנים באזור.

לאחרונה יוצא לנו לתקן ולייצב עמודי חשמל ותאורה. חלקם ישנים וחלודים וחלקם נפגעו מרכבים שנוסעים על מדרכות, בעיקר באזורי בניה.

איטום גג המטבח הסתיים, כרגע עובדים על איטום גג בית הקירור.

התחלנו לבצע את איחוד הדירות בכיכר- מאחדים שתי דירות לדירה אחת המתאימה לזוגות צעירים.

ולסיום בקשה: לאחרונה אנו מתמודדים עם סתימות ביוב רבות הנגרמות כתוצאה מהשלכת מגבונים לאסלה. נא להימנע מהשלכתם לאסלה.

דווח: רוני

ב- 1.11.2015 נפגשו הפנסיונרים עם דר. מטי הרכבי והמטפלים בפנסיונרים במועצת יואב. דר. מטי הרכבי סקרה את פעילות המועצה (דיווח בגיליון הבא). טובה הרפניסט (מנהלת מחלקת הרווחה של מועצת יואב) הציגה את האתגר של המועצה להיות רלוונטית לפנסיונרים הצעירים, כשהיא דואגת לשירותים מגוונים, רחבים ונגישים. מחלקת הרווחה אחראית על הפעלת חוק סיעוד ודאגה לרווחת הפנסיונרים.

אסנת גורדון הד (עובדת סוציאלית האחראית למיזם קהילה תומכת) הציגה את המיזם. ראה בעמוד המצורף.

מילי פיכמן רכזת מחלקת ותיקים סקרה את הפעילות המגוונת של המחלקה (חוגים, טיולים, מפגשים והרצאות). התפתח שיח על פעילות המועצה, כשחברי הקבוץ מעלים את הקושי התחבורתי להגיע לפעילויות.

קול קורא לכל החברים !!!

אנחנו, מספר חברים וותיקים, שעם השינויים שהתרחשו בקיבוץ מרגישים, שאיבדנו את ה"חברותא" ואת היחד. חברים וותיקים נשארו בשוליים ללא מענה לצורכיהם היומיומיים האלמנטאריים: חוסר תמיכה מהסביבה, אובדן חופש וחוסר אפשרות לניידות מחוץ לקיבוץ כמו לבילויים, לקניות, לביקור משפחתי ועוד. חוסר מענה לצרכים יומיים כמו תיקונים קטנים בבית, כשהחבר חולה, שמישהו ייכנס לשאול לשלומו ואולי יביא לו מרק חם. לוותיקים ישנה לעיתים תחושה שהם הפכו ל"אוויר" בקיבוץ.

תחושות אלה עלו בראיונות אישיים שאנחנו עורכים עם חברים בגילאי שבעים פלוס.

אנו מעוניינים להחזיר לוותיקים את תחושת הבית, השותפות, היחד, העזרה ההדדית, האכפתיות וההתעניינות בהם.

ההשראה שלנו ליוזמה זו היא אותם חברים שביוזמה פרטית אימצו חבר/ה, ומשפחות שמארחות חברים לסעודת יום השישי.

את המודל הזה אנו רוצים להכיל על כל ציבור החברים, שמעוניינים לקחת חלק ביוזמה זו.

חברים שרוצים לתרום ולתת מעצמם, וחברים שזקוקים להושטת יד.

על מנת להצליח אנחנו רוצים לצאת בקול קורא לאנשים שמוכנים לתת מעצמם, ממרצם ומזמנם מתוך נכונות לתרום ולהתנדב למען מתן הרגשת בית לוותיקים.

במהלך השבועות הקרובים נפגש עם חברים ומשפחות על מנת למצוא איך הם יכולים להשתלב בפרויקט זה ולתרום בעשייה.

היעדים של "חברותא" היום:

1. אפשרות יציאה מהקיבוץ לביקור משפחתי, לקניות, לבילויים, לבריאות
2. אחזקת דירה, תיקונים קטנים או דאגה בעזרת קבלן.
3. הובלות והסעות בקיבוץ – נעשה במסירות ע"י ישראל שבתאי. יישר כוח!
4. התקשרות טלפונית יומית בבוקר לשאול לשלום החבר/ה.
5. הזמנת חבר/ה לסעודת יום שישי מדי שבוע ("אמץ חבר/ה").
6. ארגון נסיעות משותפות לסרטים, לתיאטרון, לטיולים.
7. כתובת לסיפור חיים של חברים ע"י בני נוער במסגרת מחויבות אישית של תלמידי התיכון. (הנושא בבדיקה).

חברה ערכית שטוב לחיות בה היא חברה הנותנת תחושת בית, חברה שאינה מזניחה את הוותיקים, חברה שדואגת לחבריה המבוגרים ותומכת בהם לאורך כל הדרך בעיקר בהענקת תחושת יחד ואכפתיות.

הכוונה להשיק את הפרויקט בחנוכה, ביום ההולדת של הקיבוץ.

שוב נאמר שאנו יוצאים בקול קורא: בואו, הצטרפו ליוזמה, פרגנו לוותיקים והתנדבו.

ב ת ו ד ה

ה צ ו ו ת

מיכל סלע, אברהם טולדו, רות כוהנים, מוסה ברוידא.

קהילה תומכת לקשישי המועצה

קהילה תומכת הינה תכנית המספקת מענה לצרכיהם של הקשישים הרוצים לשמור על עצמאותם ולהמשיך להתגורר בביתם, לנהל את חייהם בעצמאות, בנוחות ובביטחון. להינות ממכלול שירותים להם הם זקוקים ובכך לשפר את איכות חייהם. התכנית כוללת מערך שירותים בתחום הבריאות, תחזוקת הבית, ביטחון אישי ופעילות חברתית.

סל השירותים כולל:

לחצן מצוקה:

כאשר לוחצים על הלחצן אתם מקושרים מיידית עם מוקד החירום 24 שעות ביממה השומע אתכם בכל מקום בבית ועוזר לכם לפי הצורך (הזמנת רופא, משטרה, מכבי אש, אמבולנס/בן משפחה וכו') בכל מקרה שכזה מוקד החירום מעדכן את אב הקהילה.

שירותים רפואיים:

ביקור רופא פרטי 24 שעות ביממה בתשלום סמלי של 30 ₪ לביקור. פינוי באמבולנס במידה וזה נעשה בהוראת הרופא/המוקד/ אב הקהילה- קיים נוהל לקבלת החזר כספי בניכוי של השתתפות עצמית בסכום סמלי.

אב הקהילה:

אב הקהילה הוא הכתובת הישירה והמיידית לסיוע בבעיות יומיומיות בהם נתקלים. אב הקהילה עוזר בתיקונים קלים בבית, מסייע בהזמנת בעל מקצוע ומעקב אחר עבודתם ושכרם. כמו כן הוא מהווה אוזן קשבת לכל בעיה בכל עת.

פעילות חברתית:

סבסוד פעילויות תרבות, ערבי ותיקים וטיולים.

הפרויקט משותף לאשל, משרד הרווחה, המועצה האזורית יואב ועמותת גלאור.

הצטרפות לקהילה תומכת מעניקה שקט נפשי לבני המשפחה ומשחררת אותם מדאגות יומיומיות רבות.

עד היום הצטרפו לפרויקט 130 בתי אב מהישובים רבדים, סגולה, נחלה, כפר הרי"ף, גלאון, בית ניר, בית גוברין וגת.

נשמח להצטרפותכם לפרויקט חשוב זה.

בברכה

אסנת גורדון- עו"ס
רכזת קהילה תומכת

טובה הרפניסט
מנהלת מח' הרווחה

שאלתא

על פי החלטות הקבוץ בנושא המבנה הארגוני, קדנציה של
בעלי תפקידים מסתימת לאחר שלוש שנים.
לאחר מכן הקיבוץ צריך לאשרר המשך, או לחילופין לבחור אחר.
האם המזכירות היא הגוף שצריך לטפל בנושא ?
אם לא, מי כן אמור לטפל ברוטציות ?
חשוב לדאוג שיהיה לוח זמנים שיפורסם לציבור.
בברכה, רינה קרן

שלומי שקד עדכן, כי הנושא נידון לאחרונה עם צ'קי מנהל מש"א, אשר החל לטפל
בנושא. כשתגבש תמונה נעדכן.

בימים אלו פורשת איה פינקוס מניהול הכול בו אחרי 19 שנים.
בשנים בהן ניהלה איה את הכולבו הוא שינה את פניו – ממוסד קטן, המספק מצרכי
מזון וסדקית במשורה למוסד גדול, שמקום מרכזי לו בחיי הקבוץ והישוב והא פתוח
ברציפות כ-12 שעות בימי החול וגם בשבתות.

איה החלה לנהל את הכולבו ב-1979, כאשר הפרטנו את צריכת המזון ונפסקה
חלוקה חופשית של חלק מהמצרכים. הכול בו היה צריך להיות מאוזן מה שדרש
מן החברים להסתגל להסדרים החדשים.

ב-2006 כאשר עברנו לשכר דיפרנציאלי הכולבו היה צריך לאפשר גם משכורות
לעובדיו +תשלום ארנונה חשמל והוצאות כלליות ובהדרגה הוא הפך להיות רווחי.
בעשור האחרון הפך הקבוץ לישוב והכול בו מספק שירות לכלל התושבים וגם
לתושבים מישובי הסביבה. יחד עם זה גדלה התחרות עם סוחרים מהסביבה וגם
אפשרויות הניידות של חברי הקבוץ גדלו וחלקם קונים בחוץ.
הכולבו הגדיל את כמות המוצרים והמצרכים הנמכרים ורבים נהנים מכך שאפשר
לרכז קניות שונות במקום אחד. הכולבו הפך למקום מפגש אחרי הצהריים
למשפחות עם ילדים ורבים נהנים מזמינות שרותיו לאורך שעות רבות, כשמוצריו
מגוונים.

לאיה נאחל עם הפרישה לפנסיה בריאות, נחת ועוד שנים רבות של עשייה.

בהצלחה!

ולעובדי הכול בו – המשיכו לפתח מוסד חשוב זה!

לכל מי שגר בקיבוץ חברים ותושבים שלום מהניכר, מכיוון שהעלון יוצא בימים הקרובים הפעם אני כותב מאמר זה ממקום רחוק בצד השני של כדור הארץ. מעיירה קטנה ונידחת בשם בארהונה שברפובליקה הדומניקנית.

יום הולדת הקיבוץ מתקרב. בשנים האחרונות, אני נושא תפילה, שאנחנו חברי הקיבוץ הבנים והנכדים של הורינו, נדע איך לכבד ואיך לשמר לדורות את ההיסטוריה ואת העבר של ההורים שלנו, שלפני שנים רבות אזרו אומץ ועזבו את בתיהם בארצות ניכר ועברו לארץ בראשית חדשה - ארץ ישראל ושם התיישבו על אדמת בור חרבה, ובמו ידיהם בנו בית לתפארת, את ביתנו קיבוץ כפר-מנחם, במשך שנים רבות אני אוסף ומשמר את אותם חפצים ודברים שונים, שהורינו השתמשו בהם בכפר מנחם, כשהם עוד היו צעירים בגיל הבנים שלנו, שהיום אנו קולטים ומתכוונים לקלוט לחברות בקיבוץ.

כשחוסל מוזיאון השפלה והתחילה בנית בית הספר ראיתי יום אחד, שהסולם של הגלריה במוזיאון פורק ונזרק לחצר המוזיאון. הבנתי, שכל החפצים הציורים והאוצרות שנמצאים בגלריה ילכו לאיבוד. נוסף לכך התברר לי גם, שדברים רבים נזרקים לבור האשפה של "צפית". איריס וליאורה האירו את עייני לכך, שהדברים נזרקים לאשפה ושאסור שהם ילכו לאיבוד. פניתי למוסדות הקיבוץ אז, שיעזרו לי להציל את החפצים והאוצרות שהיו שם מהעבר של הקיבוץ, אך נעניתי בשלילה וחוסר עניין לעזור. העזרה היחידה מגוף רשמי שקיבלתי הייתה ממועצת יואב שאנשיה נתנו לי זמן של 3 שבועות לאסוף ולפנות את כל החפצים ודברי האמנות הקשורים לקיבוץ שנמצאים במוזיאון והחזירו את הסולם לגלריה למשך תקופה זו. במשך 3 שבועות פניתי מהמוזיאון את החפצים ודברי האמנות שקשורים לקיבוץ שהיו ברחבי המוזיאון ובגלריה. מבור האשפה של "צפית" אספתי באותם ימים את האוצרות והחפצים שנזרקו לשם במהלך עבודות ההכנה לבניית בית הספר. היחידים שבאו לעזרתי בהעברת החפצים הכבדים היו מספר בני קיבוץ צעירים, שהיום חלקם ממתנינים לבניית בית בקיבוץ, צבילי ומספר קטן מאוד של חברי קיבוץ. לאחר מכן הקמתי את מוזיאון "הסלואיץ", אך המקום צר מהכיל את האוספים, שיש לצבילי ולי מעבר הקיבוץ.

לפני כ- 4 שנים פניתי להפוך את הסילו כבית מורשת לעבר הקיבוץ, בו יהיה מקום כבוד למוצגים שישנם בסלואיץ. בנוסף יוצבו במקום מחשבים וחברי הקיבוץ ואורחיהם יוכלו לשבת לידם ודרכם לראות ולהיזכר בעבר המפואר של הורינו. כן ייוחד מקום לאומני הקיבוץ.

מידי שנה אני פונה למוסדות הקיבוץ לקדם את הפיכת הסילו לבית מורשת ולקבל החלטה חיובית או שלילית לגבי מהלך זה. אך אף אחד לא מסוגל או לא רוצה לקבל החלטה. לפני קרוב לשנה הבאנו למזכירות פניה לקיים דיון בשיחת קיבוץ על הסילו כבית מורשת כן או לא והחתמנו על פניה זו יותר מ-30 חברי קיבוץ. אף על פי שתקנון הקיבוץ חייב את המזכירות לקיים את דיון הזה בשיחת הקיבוץ תוך 30 יום. עד היום דיון זה לא התקיים, דבר שמבזה את הקיבוץ והחלטותיו.

אני מקווה שלקראת חגיגות יום ההולדת של הקיבוץ יועילו המוסדות להביא דיון זה על הקמה מיידית של בית המורשת בסילו לשיחת הקיבוץ ושיחת הקיבוץ תחליט כן או לא לבית מורשת בסילו.

לדעתי חובה לתת מקום של כבוד לשימור העבר של הקיבוץ. עלינו לזכור שהקיבוץ לא הוקם עם הקמת ההרחבה. ראשוני הקיבוץ הגיעו לארץ ב-1932 ובמשך כ-7 שנים עברו מספר מקומות ישוב וגדל מספר החברים עד שעלו לנקודת ההתיישבות של קיבוץ כפר מנחם.

בנוסף אני מצפה, שמתנת יום ההולדת של הקיבוץ, עוד לפני תאריך יום ההולדת של הקיבוץ בשנה זו, תהיה המשך הקליטה ושיקבל לחברות את אותם בני שגרים באשקוביות ובדירות אחרות ברחבי הקיבוץ וממתינים לקליטה. בנוסף אני מקווה שנאפשר ליורשים למכור את המגרשים שלהם לחברי קיבוץ חדשים.

אני מאחל לנו שלפחות פעם אחת נכבד את עצמנו ונקיים את החלטות הקיבוץ ונסלול את הכביש שמוביל לספריה ולבריכת השחייה.

להתראות בקרוב

שלמלה ברוידא

נזקי הסערה

צילמה : עמליה גולדברג

השיחת קבוצה - 22.11.2015 זיווח על זיוון נרחה. מוסכל ויסודי של ההנהלות
האסטרטגיה הפיננסית. השיחה הוצגה ראשי פרקים של הזיוון וההמלצות
שלמה העקבותיו.
העקבות פניות המשתתפים הובטח. כי ראשי הפרקים וההמלצות יועמדו
לרשות החברים בתוספת הערה. כי מי שלא השתתף בזיוון יתקשה להבין.
אני עומדת על כך. שחברים יוצג חומר בהיבט בלתי סגור והנאס
יבא לזיוון שתוח. יסודי ונרחה השיחת קבוצה.

יהודית אפרתי

עם ברברה, עמוס ונילי אנו אבלים על מות איציק ברגר ז"ל

דברים לזכרו של איציק ברגר ז"ל

איציק הגיע עם הוריו, צילה ואליהו ואחיו עמוס, לכפר מנחם בתחילת שנות
החמישים במסגרת הסדר מן העיר אל הכפר שהיה מקובל באותם ימים. אימו צילה
הייתה פעילה במפ"ם וכך נוצר הקשר עם הקיבוץ.
הוא הגיע לכפר מנחם בהיותו בן 6 והצטרף לקבוצת נשר. כמו רוב ילדי החוץ, חווה
הילד הגיינג'י התמודדות חברתית קשה. עם השנים הוא הפך למקובל בחברה
ונתגלה כתלמיד חכם ומשקיע. כפי שסיפר לי, לאחר שנים, כבר בהיותו בן 12, ידע
איציק את ייעודו בחיים: להיות רופא מנתח, בהשראת דודו ד"ר פריבאס. מאז כל
חיו כווננו למטרה זו.

איציק התגייס לחיל השריון ושירת כמפקד טנק. לאחר השחרור הוא יוצא לשנת שירות בכרם שלום ושם מכיר את אשתו לעתיד, ברברה. במקביל לומד בכוחות עצמו ועובר את בחינות הבגרות האקסטרניות, בהצלחה. הוא פונה לקיבוץ למימון לימודי רפואה, אך הקיבוץ, הכבול בהחלטותיו, מסרב לפנייתו. איציק מחליט להגשים את חלומו בכוחות עצמו. הוא נרשם לבית הספר לרפואה בבולוניה, איטליה ומסיים שם את לימודיו. בשלב זה תוקפת אותו מחלת הסרטן לראשונה. הוא מבריא ומתחיל לעבוד כרופא בישראל. במלחמת יום כיפור נהרג אחיו האהוב, עמוס. אירוע קשה שמשפיע על המשך חייו. כשנולד בנו של איציק הוא נקרא על שם אחיו- עמוס. בסוף שנות ה-70 הוא עובר עם אשתו ברברה לניו ג'רסי ארה"ב ושם הופך ד"ר ברגר לרופא מפורסם במקצוע האורולוגיה ואף מקבל תואר פרופסור. הוא היה פעיל כל שנותיו בארה"ב במסגרת קרן לב"י. איציק הקפיד לבא כמה פעמים בשנה לישראל, לבקר את אימו צילה בקיבוץ, במיוחד בימי זיכרון. פעמים רבות ליוויתי אותו לרמת הגולן לפקוד את מצבת הזיכרון לזכר חללי סיירת חטי' 7 שבה שירת אחיו. במסגרת קשריי עם אימו צילה ז"ל, גיליתי אותו, בבילויינו המשותפים בישראל, כאדם חכם, מעניין, מתעניין וכאיש שיחה נעים ביותר. מחלת הסרטן תקפה אותו בשנית לפני מספר שנים וגם מאירוע זה יצא בשלום. הפעם השלישית הכריעה אותו והוא נפטר לפני מספר שבועות. הוא השאיר אחריו אישה, בת ובן ונכדים. יהי זכרו ברוך

אמנון

איציק תמיד היה לידי. איציק הגיע לקיבוץ עם משפחתו בכיתה ב' והצטרף לכתת נשר. אמו צילה הייתה חברת מפ"ם בכפר סבא. ואליהו אביו היה תפסן בניה לפני בואם לקיבוץ. לכתת נשר, אני הצטרפתי רק בכיתה ו' ומאז היינו צמודים. הוא תמיד חשב קרירה... למרות שקיבל את החיים בפרצוף לא פעם, תמיד הוא ניצח... עד לרגע זה. גרתי אתו בחדר "זוגי" במשך כמעט שנתיים בכתה יא' וי"ב, התגייסנו יחד לצבא, לטירונות קשה ומשמעותית, במחנה שמונים. רק על הטירונות ניתן לכתוב ספר שלם. די אם אומר שלא ידעתי לקרוא את הכתב של אבא שלי במכתבים ששלח אלי לצבא, ואיציק שהיה עם אבא שלי בועדת עלון של "צפית", שם התמודד עם

ההירוגליפים המדוברים. והיה קורא בהם כאילו היה זה באמת כתוב עברית...
כשגמרנו טירונות עברנו שנינו לפיקוד הנחל ושהינו שם ביחד, לאחר זמן עברנו
לקורס מקצועות שריון גם ביחד עד סוף השרות ובמילואים.
כאשר יהודית בקשה שאכתוב משהו עליו, עיינתי בחומר שכתבתי כבר מזמן,
ואיציק מופיע אצלי לפחות בשישה סיפורים. עם ילדיו עמוס, על שם אחיו שנפל
ביום הכיפורים ונילי, לא נוצר קשר. אבל עם איציק שהיה מגיע להוריו ולימי
הזיכרון נפגשתי תמיד. והיה לנו הרבה על מה לדבר.
איציק במלחמה הזאת הפסדת. חבל שלא שיתפת אותי. במילא לא הייתי עוזר, כך
בטח חשבת.
יהי זכרך ברוך.

איתי ישראל

**עם חיים, בתיה, שרית ואבי
וכל המשפחה
אנו אבלים על מות
משה מילר ז"ל**

עם רפי ונחום וכל המשפחה

אנו אבלים על מות חברנו

אריה לזרקביץ ז"ל

24/11/15

אריה לזרקביץ' קורות חיים

אריה נולד בפברואר 1927, בעירה נובוטרכ שבדרום פולין, להוריו דוד ושרה. אריה היה בן הזקונים מתוך 6 אחים. אחיו נתן נפטר בילדותו. מצבם הכלכלי היה מצוין. עם פרוץ המלחמה ב1939, השתלטו הגרמנים על העיירה השלווה, גירשו את היהודים לרחובות ואריה גויס בגיל 13 לעבודות שונות, כמו סבלות ועבודה במכרות הפחם. הגרמנים משמידים את רוב יהודי העיירה ואריה נשלח עם הוריו למחנה פלאשוב. הוא הופרד מהוריו לצרכי עבודה, וכך ניצלו חייו. הוריו נרצחו מאוחר יותר במחנה השמדה טרבלינקה.

בילדותו, עבד אריה כשולית ספרים, דבר שעזר לו מאד בשהותו במחנה. הוא עבד כספר גם עבור הגרמנים ואפילו מפקד המחנה היה לקוח שלו. תמורת זה קיבל תוספות מזון וכך שרד. לאחר זמן, חוסל המחנה ואריה הועבר לקרקוב, שם עבד בעבודות פרך ושם גם פגש את אחיו צבי שעזר לו בהשגת מזון. יותר מאוחר הוא מועבר למחנה גרוזרוזין, ובהמשך הוא עבר ב 12 מחנות שונים שבכולם עבד בעבודות פרך. לקראת סוף המלחמה הוא משתתף בצעדת המוות שבה ניספו כ 90% מהצועדים.

הוא חוזר לעירו ולא מוצא בה איש מבני משפחתו. אריה מצטרף לקבוצה שעימה עבר את הגבול לצ'כוסלובקיה. שוהה בעיר וידן כשנה בהכשרה. הקבוצה עוברת לריוויירה האיטלקית ומשם ב1947 מפליגה לישראל באוניה שאר ישוב. לקראת ההגעה לארץ, משתלטים האנגלים על האוניה ואריה נשלח לקפריסין. שם הוא

שוהה כ 9 חדשים ומגיע לישראל במרץ 48. הוא אמור להתגייס לצבא, אך לפני זה מגיע לכפר מנחם לביקור אצל אחיו מאיר ז"ל. הנסיעה הייתה במשוררין שבו נסעה גם דבורקה. במשוררין הזה נוצר הקשר ביניהם ומאוחר יותר נישאו. אריה נשאר בכפר מנחם בזכות אחיו מאיר שגייס אותו לעזרה בקיבוץ במקום חיול בלטרון. בשנת חמישים נולד בנם הבכור נתן וכאן נחתה על המשפחה מכה נוספת. בנם נתן נפטר בגיל 3 לאחר שטבע בבריכת הקיבוץ. יותר מאוחר נולדים ילדיהם נחום ורפי. בקיבוץ מצטרף אריה לעשייה והופך לחשמלאי הראשי של כפר מנחם. למעשה הוא הקים את מערכת החשמל מן היסוד ועבד שנים רבות עד יציאתו לפנסיה. אריה מילא גם תפקידים שונים בקיבוץ. הוא היה מא"ז שנים רבות וכן ריכז את ועדת הבניין והרכב. ומשהו אישי, אריה גם הכשיר אותי לעבודת החשמל. הוא השאיר אחריו 2 בנים נכדים ונינה. בשנים האחרונות, שהה אריה בביתו ובבית הדר עד פטירתו אתמול

יהי זכרו ברוך

אמנון

אבא - "צוציק" – כך סיפרת לנו שהאחים קראו לך. היית בן הזקונים מתוך שישה והמפונק שצמוד לסינר של אמא במטבח המלון – המלון מסעדה של המשפחה. משם גם הגיעה האהבה לאפיית עוגות שהמוצלחות ביותר, ששמן יצא למרחוק – עוגות הגבינה והתפוחים.

בגיל 13 תמו חיי המותרות. עם הכיבוש נלקחתם אתה ואחיד צבי (שאר האחים כבר היו בארץ ישראל) למחנות, שהגרוע ביניהם היה "פלשוב". סיפרת לי על עוז רוחך ועל התעוזה (אם כי בצנעה), כשזחלת מתחת לגדרות להגיע לשדה תפוחי האדמה הקפוא, מתחת לאפס של השומרים להביא אוכל לחבריד. סיפרת גם על מפקד המחנה "אמון" שהיה צלף והורג לשם שעשוע ומשסה את כלבו באסירים. סיפרת עוד, שאחיד צבי, הגדול ממך, שמר עליך כמו בן ואף דאג לגנוב את האוכל של החזירים ולתת לך. בתום המלחמה בגיל 16 ולאחר נדודים בין 10 מחנות עבודה הגעת הביתה לנובטרון, בתקווה למצוא מישהו מהמשפחה. לא מצאת אף אחד, אך נודע לך שאחיד צבי שרד ונמצא בגרמניה ולאחר חצי שנה עלייתם על אוניית "שאר ישוב", שכמו שאר האוניות לא צלחה את המצור האנגלי ושוב התגלגלתם למחנה בקפריסין. ב- 1948 הוברחת בשם בדוי לארץ ישראל, להתגייס לצבא ולמזלך אחיד מאיר היה המפקד הצבאי בקבוץ. כל המגויסים החדש נשלחו לקסטל ורובם נהרגו

ובזכות מאיר, כנראה שוב ניצלו חייד.

לקבוץ נסעת במשוריין יחד עם אמא וממפגש זה נוצרו בהמשך חיים חדשים. אהבת את הקבוץ בכל נימי נפשך. חיי המותרות והפינוק מילדותך פינו מקום, מכורח המציאות, לחיי עמל ויצירה, הסתפקות במועט, צניעות, והסתפקות במינימום ההכרחי. אבא היית דמות יוצאת דופן ולמדתי ממך המון. היית גם "צבר" אמיתי, קשה וקוצני מבחוץ ובפנים רוך ואהבה. היית מלא בחוש הומור וכל משפט מלווה בשנינות והלצה. היית יוצר וממציא פטנטים, כל בעיה נפתרה בחשיבה מחוץ לקופסא. אהבת לצלם ואהבת חיות.

היית ודייקן – "יקה פוץ", לכל כלי עבודה בחשמליה היה המקום שלו ומצויר בארון. אני זוכר, שכבר מגיל קטן לקחת אותי לחשמליה ולימדת אותי לעבוד על המקדחה הגדולה. רוב התכונות עברו אלינו - בניך, ועל כך אני גאה ובר מזל. אהבת את אמא ולא שמעתי ויכוח אחד או מריבה. היינו יוצאים בשבתות של אז לאסוף פטריות, לראות ולקטוף כלניות ורקפות. הנחלתם לנו, אתה ואמא, את אהבת הטיולים בארץ ובחו"ל. ראית נחת ושמחה רבה מנכדיך. עד גיל 82 היית צמוד לטוסטוס ולעבודה. עד שהכל השתבש כשנפלת ובעל כורחך היית תלוי באחרים. למרות המצב תכונות האופי וההומור נטבעו בך, ואף בפגישתנו האחרונה השתלת פה ושם איזה הלצה. אבא, היום אתה חוזר לאדמה ולבית שכל כך אהבת ואהבו אותך. ננצור את זיכרוןך לעד.

באהבה

נחום, רפי, הכלות לילי וגילה, הנכדים: ירדן, שי, אביב ויובל, החתן יוסי והנינה ניצן.

במעמד זה אנחנו רוצים להודות לדני ולצוות המרפאה, לענבל ולצוות בבית הדר על הטיפול המסור והדואג לאבא. תודה רבה לרם שליווה, דאג וטיפל באבא בשנה וחצי האחרונות, טיפל בו במסירות ובאהבה והיה עבורנו כן משפחה.

דברי הספד בלוויה של אחי אריה ז"ל

אריה, אחי הקטן, היקר והאהוב.

נולדת שנתיים אחרי והסתלקת מהעולם הזה לפני.

הייתה לנו ילדות מאושרת, הורים עמלים כל היום, אבל אוהבים. הביאו לנו

מטפלת שטיפלה במסירות בשלישית הקטנים – שושנה, אני ואתה.

עד שהיית בן 12 והכל השתנה, כשהגיע השטן הנאצי.

ביום 30 באוגוסט 1942 אספו את כל יהודי העיירה באצטדיון העירוני, תלשו אותנו

באכזריות מהורינו, אותם שילחו לבלז'ץ שם רצחו אותם ובינינו הפרידו – שלחו

אותי לעבודה במנסרה בנובטרק ואותך למנסרה בזקופנה.

לאחר זמן נפגשנו במחנה ריכוז ידוע לשמצה פלשוב.

שוב הפרידו בינינו, כששלחו אותך למחנה גרוס-רוזן.

שינו שרדנו בניסים גדולים את השואה ונפגשנו בגרמניה.

אחרי הכשרה בקבוץ בוקסדרוף הגיע תורנו לעליה ארצה, עברנו את האלפים בשלג

והגענו למחנה פליטים בוגליאז'קו באיטליה ולאחר מכן לנרווי על יד גנואה.

לילה אחד הגיעה ספינת המעפילים "שאר ישוב", שהביאה אותנו אחרי תלאות

רבות לחופי ארץ ישראל, אבל האנגלים ששלטו אז בארץ השתלטו על ספינתנו

וגירשו אותנו לקפריסין. ושוב אחרי גדרות תיל ומגדלי שמירה.

אתה שלא אהבת חיי בטלה עסקת יחד עם חברך מארק בתיקון נעליים של החברים.

אחרי 11 חודשים עלינו ארצה. בחרת להצטרף לקבוץ כפר מנחם שם היה אחינו

מאיר. בדרך פגשת את דבורקה, הקמתם משפחה, הבן הראשון נתן נלקח מכם

בצורה טראגית – התגנב לבריכה בקבוץ וטבע למוות. נולדו לכם עוד שני בנים,

שיחיו, נחום ורפי מהם זכיתם לנכדים וגם לנינה.

השתלבת בקבוץ במהרה ונעשית אחראי על כל מערכת החשמל של הקבוץ.

גם אחרי שפרשת מעבודתך ידעו כל חברי הקבוץ, כי מי שהיה לו מכשיר חשמלי

לתיקון – אריה יתקן.

אחרי שדבורקה נפטרה לפני כ- 8 שנים איבדת את חדות החיים ולא התנחמת עד

יומך האחרון, אשר בא לפתע והכה אותנו בהלם, בצער ובאבל.

תהא נשמתך צרורה בצרור החיים.

צבי אליעזרי

סבא אריה

היית בשבילנו סבא חם ואוהב, תמיד מקבל אותנו בחיוך.

עם ידיים טובות וכישרון לתקן כל דבר.

אנחנו עדיין זוכרות איך בימי חמישי אחה"צ היינו באות להכין אתך עוגות לשבת, ואת העוגות המפוארות ליום ההולדת, שהיינו בוחרות מהספר האדום, כבר שנה מראש. את הלילות של שישי שהיינו ישנות אצלכם ואת הלחם המטוגן של שבת בבוקר. סימני הגובה שלנו על הקיר בביתך, כמו משקפים את הזיכרונות והחוויית שלנו איתך, מילדות ועד בגרות, וכמספר הסימונים הרב, כך גם אוסף הזיכרונות שלנו ממך ואיתך. היית חלק בלתי נפרד מחיינו. יחסרו לנו במיוחד המפגשים בערבי שישי, שהיו זמן קבע של מפגש משפחתי, שהפך למסורת שקשה לוותר עליה. אנחנו מוקירות כל כך שזכינו שתראה ותלווה אותנו בשלבי חיינו השונים. איך אורו פניך בכל פעם שנפגשנו על השביל, או כשבאנו לבקר. ומאז הצטרפותה של ניצן למשפחה נוספה לך קרן אור קטנה ומיוחדת שהייתה שמורה רק לה. אנחנו אוהבות אותך ומתגעגעות מאוד.

יובל שי וירדן